

N:o 55.

Af herr **D. Holmgren**, *om anslag till försträckning åt afgående indelta soldater för inlösen af de af dem innehafda torp.*

Bland de på dagordningen stående sociala frågorna i vårt land är kanske den s. k. *egna-hems-frågan* den, som af alla fosterlandsvänner utan hänsyn till partiställning omfattats med det varmaste intresset. Medan man har tanken riktad på utvägar att bereda egna hem för den del af landsbygdens befolkning, som lämnar den största kontingenten till utvandrarnes skara, glömmar man emellertid, att det i vårt land finnes ett trettio tusental landtliga hem, hvilkas innehafvare nu som bäst äro på väg att därifrån aflägsnas, och hvilka inom mindre än tio år skola vara i det närmaste försvunna, ifall icke från statsmakternas sida kraftiga åtgärder vidtagas för att bibehålla desamma åt de nuvarande innehafvarne. Jag syftar härmed på soldattorpen, hvilka, sedan deras jord tagits i besittning af de därtill berättigade rust- och rotehållarne, i talrika fall komma att, efter det de mellan stam- och hjälprote nu omtvistade byggnaderna rifvits, upphöra att bestå såsom särskilda lägenheter, och hvilkas hittillsvarande brukare i och med sitt afsked ur krigstjänsten nödgas lämna den torfva de brukat och det hem, som blifvit dem kärt. Såväl med hänsyn till det allmännas intresse som från deras synpunkt, hvilka saken närmast gäller, de afgående knektarnes, vore sådant i hög grad att beklaga. I stort sett torde denna klass af medborgare utgöras af personer, hvilkas bibehållande såsom själfständiga lägenhetsägare eller innehafvare vore högeligen önskvärdt; och ingen torde bestrida, att de öfver hufvud väl förtjäna, att staten genom sitt ingripande gör sådant för dem möjligt.

När statsmakterna vid den nya härordningens beslutande lämnade dessa sina tjänares framtida existensmöjligheter alldeles ur räkningen, synes det nu vara en staten värdig uppgift att så godt sig göra låter reparera denna glömska, — en uppgift, som synes så mycket mer behjärtansvärd, som den på samma gång innebär en stor fördel för samhället själft och en gärd åt den enklaste rättvisa.

Med full tilltro till statsutskottets både goda vilja och förmåga att utfinna de bästa utvägarne för frågans förnuftiga lösning, tager jag mig friheten att på grund af det anförda hemställa,

att Riksdagen ville bevilja ett belopp af 2,000,000 kronor att användas till försträckningar på billigaste villkor till afgående indelta knektar för att sätta dem i stånd att vid afskedet ur krigstjänsten tillösa sig de af dem innehafda torp.

Stockholm den 26 januari 1903.

David Holmgren.

N:o 56.

Af herr **M. F. Nyström**, om *ändring af 15 kap. 2 § giftermålsbalken.*

Vid 1902 års riksdag tillät jag mig i motionen n:o 52 föreslå sådan ändring af 15 kap. 2 § giftermålsbalken att, då båda makarna vore till skillnaden vållande och lika fallne att boet och barnen förese, det skulle öfverlämnas åt domaren att efter pröfning afgöra, huru i hvarje fall förfaras skulle.

Sedan jag i denna motion omnämnt, att den tillkommit på uppmaning af Fredrika Bremer-förbundets styrelse, anförde jag till stöd för densamma följande: